

Välkommen till Råneå Kyrka

Historik över kyrkan,
Ram från 1700-talet

Råneå kyrka

Byggnationen av Kyrkan i "Råhneå by" påbörjades sannolikt efter midsommar 1642 och var någorlunda färdigt 1646 men när invigning skett är inte känt.

Olika insamlingar till kyrkan gjordes 1646-51 så även en rikskollekt.

Den 2 november 1654 undertecknade kung Carl X Gustaf den skrivelse där han medger att Råneå blir eget "Prästagjäl" dvs. socken och blir avdelat från Luleå. På 1700-talet blev kyrkan för liten och 1854-57 byggdes nuvarande kyrka, en treskeppig hallkyrka, på samma plats. Ritad av J. F. Åbom.

Den gamla kyrkan flyttades åt sidan för att kunna användas under byggtiden

Kyrkorgeln, klockorna, silvret och textilierna flyttades till den nya kyrkan. Predikstolen var placerad ovanför altaret under triumfbågen och orgeln mitt emot på en utbyggnad av läktaren.

1928 fick kyrkan elvärme och 1930 elektriskt ljus.

1956-57 utfördes senaste mer omfattande restaurering enligt arkitekt Einar Lundbergs och Bengt Romares ritningar. Kyrkan har plats för 600 personer på nedre plan och 300 på läktaren.

2000-01 Nya gångmattor, rep/ombyggnad av kyrktrappor och handikappramp.

2004 Förgyllningsarbeten på inventarier.

2007 Installerades fjärrvärme, nya lampor och ny ljudanläggning.

Korskulptur-Altare- vid norra långsidan-

Under rundbåge, med änglahuvuden uppburet av två kolonner av Hans Biskop, finns korskulptur som visar den segrande Kungen Kristus, druvklasen som utgör symbolen för Kristi blod utgivet för människan, Jungfrun Maria på månskäran med barnet och Johannes med kalken. Bakom finns den hotande draken genomborrad av korset. Gruppen binds samman av regnbågen.

Motivet är från uppenbarelseboken.

Skulptör: Erik Sand från Strängnäs 1957.

Kormatta-

Gobeläng, 2,7 m x 5,64 m i röllakansteknik,

"Nejlikan grön" komponerad av Barbro Nilsson och vävd i Märta Måås-Fjetterströms ateljé i Båstad 1957.

Krucifix-

på norra långväggen, är av okänd mästare från 1700-talet 1.0 m x 0,7 m gjord i trä.

Kalkduk-

finns som bild på södra långväggen (original i arkiv) och föreställer en fint broderad silkesduk skänkt av Prästen Gulich Magni Blix och hans hustru Catharina Rhen 1680.

Kristusstaty-

en avgjutning av Thorvaldsens "Kristus"

Av gips, 140 cm hög, från början av 1900-talet.

Altarbrun-på altaret

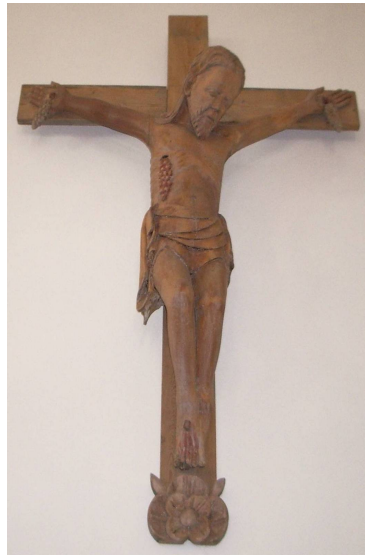
Sidenapplikation på guldbrokad, tre sidenstycken med broderade motiv:

fr.v.-grön sidenbrokad med vävda kors och streck. Broderad dopfunt med guldbroderikonturer. Ovanför vit duva som dyker.

-blå sidenbrokad broderad Kristus med röd klädnad, två

guldbroderinycklar i händerna.

-röd sidenbrokad med broderad kalk i gråvitt och ovanför hjulkors.

Dopfunt-

i röd kalksten är från 1655-1656 På utsidan finns åtta fält med figurer i relief, tre med änglahuvuden vända mot altaret, och fem med voluter. Den hamnade i torntrappan i den nya kyrkan 1854-1857 och kom åter i bruk 1928 illa tilltygad. Det finns ett lock till.

Ljuskronor-

i malm-och mässing från 1700-talet

Mässingslampetter-
i olika storlekar från 1700-talet några skänkta av församlingsbor.

S:t Pers kapell från norr, byggd 1642-1654 med klockstapel från 1748
Ekdahls samling ATA 1827.

I det lilla kyrkorummet "S: t Pers kapell" finns:

Triptyk-

av helgeandssystemen
Marianne Nordström i
Alsike kloster
Olja på betsad pannå
1958

Mässhake-

Den berömda medeltida mässhaken är tillverkad efter 1450 i Danzig.

Mässhaken är gjord av en rubinröd sammet med s.k.granatäpplemönster, i vilket det korsformiga broderiet är infällt. Överst bland molnen svävar Gud Fader iklädd ljusblå mantel samt den Helige Andes duva. Under den korsfäste sitter Maria Magdalena i blodröd klänning. Konungen nedanför ska föreställa S:t Erik.

Hur kom den då till Råneå kyrka?

Alt.1.Enligt kyrkans räkenskapsbok, före 1664, skänkte Pål Nilsson, Prästholm och Jacop Olofsson, Björnsbyn en mässhake till kyrkan (krigsbyte).

Alt.2. En gåva från Luleå kyrka, ursprungligen från Uppsala kyrka som fått den av Kung Karl Knutsson-Bonde, död 1470. (hans ffm:s vapen "Sparre af Aspnäs" längst ner på broderiet).

Kyrkklockorna-

Första klockan (stora klockan) göts 1648. På klockan fanns texten "Durch Gottes Hülff Goss Mich"(Genom Guds hjälp göt mig) Gerdt Meyer in Stockholm", samt en bröstbild av drottning Kristina med alla hennes titlar.

Denna klocka omgöts 1863 av MP Ljungberg i Sundsvall och är nu 100 cm bred nertill. Texten på klockan lyder idag:

Hör menska!

Gud dig nåd än bjuder,
si templets portar öppna sig
Kanske,
då näst mitt klockslag ljuder,
upplåtes grafvens port för dig.
Tillhör Råneå församling.

Andra klockan (lilla klockan) göts 1680 och är 78 cm nertill. Den klämtade för att påminna om bönetider och är dekorerad med bilden av en fisk, en urkristen symbol för Kristus.

Begynnelsebokstäverna för **J**esus **K**ristus **G**uds **S**on **F**rälsaren bildar det grekiska ordet för fisk. (ICHTYS)

Bägge klockorna är elektrifierade.

Predikstol-

gjord av Michel Johansson i Luleå
införskaffad av Gulich Blix år
1693.

Duva-

under baldakinen är från 1693
skänkt av Jakob Ruuth. svåger till
Gulicius Blix.

Predikstolsklocka-

från 1700-talet är gjord i trä med
visare av järn.
Går fortfarande, ibland.

Timglas-

på predikstolen skänktes av Johan
Ersson Orre, Årbyn 1680. (Dennes
gravsten är placerad vid kyrkans
södra långsida.)

Hjärtan på nät-

Vid dopet får
barnen ett hjärta
av trä med namn
och dopdatum.
Detta sätts upp i
nätet. Hämtas vid
Kyndelsmässodagen
i februari året
därpå.

Kalkduk-

På södra långväggen

Korskrank-

Akantisornamentik (bladornamentik). Målat trä i form av två stiliserade ok, rödmålade och förgyllda samt krönta av förgylld krona.

Gjorda av Hans Biskop 1748.

Snidade pelare flankerar altaret-

Är utförda av Hans Biskop 1748.
Av trä och gips målade och delvis förgyllda.

Vit orgel-

från Niemisels kapell. En piporgel med fyra stämmor.

Byggd av Petter Alm, Norsjö på 1920-talet

Invigd i kyrkan 2007

Stor orgel-

Har fodral av trä och pipor av trä och metall. En del av piporna kommer från den gamla orgeln från 1894. Orgeln omfattar 21 stämmor fördelade på två manualer och pedal, helmekanisk, byggd av Grönlunds orgelbyggeri i Gammelstad 1957.

Kyrkoherdar i Råneå församling

1654-1661 Johannes Nicolai Lang

1664-1670 Johannes Olai Hapstadius

1671-1680 Samuel Edvardi Rhen

1681-1691 Petrus Erics Rockstadius

1693-1723 Gullich Magni Blix införskaffade själv inventarier till kyrkan men han fick även släktingar och församlingsbor att skänka värdefulla saker. Många av dessa försvann när ryssen passerade Råneå 1716 eller när gamla kyrkan revs.

1723-1740 Samuel Gulichii Blix

1741-1742 Israel Daniel Stecksenius

1744-1755 Nicolaus Martinus Hackzell

1756-1766 Zackarias Unaeus

1767-1768 Jonas Nordvall

1770-1779 Samuel Rosenius

1781-1817 Per West-Eurén

1819-1843 Olof Burman

1847-1884 Jacob Dahlberg

1886-1901 Isac Bexelius

1903-1927 Axel Edvard Lindahl

Gullich Blix

1929-1961 Gustav Engelbert Byström Han arbetade för etablering av kapell och församlingshem i Råneå församling. Restaurering av kyrkan 1956-57

1962-1966 Staffan Landgren

1966-1976 Lars Engqvist

1977-1981 Gunnar Lundqvist

1981-1989 K G Strindlund

1988-1998 Lennart Lindqvist

1999-2002 Björn Karlsson

2003- Helén Lundberg

Kapell och församlingshem i Råneå församling byggda
1929-61.

Målning på vägg i sakristian

Av Marianne Nordström 1958

Källor: "Råneå socken" av Engelbert Byström
Råneå kyrkas arkiv

Församlingsexpeditionen 0924-57750